

Metronet*

Metronet telekomunikacije d.d.
Ulica grada Vukovara 269d
HR - 10000 Zagreb
T + 385 1 6327 000
F + 385 1 6327 011
E info@metronet.hr

**HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
10110 ZAGREB**

U Zagrebu, 22. srpnja 2014. godine

Komentari i prijedlozi Metronet telekomunikacija d.d. na javnu raspravu – Analiza tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike

Poštovani,

Metronet telekomunikacije d.d. za telekomunikacijske usluge (dalje u tekstu: Metronet) ovim putem dostavlja komentare i prijedloge na *Javnu raspravu – Analiza tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike*, objavljenu na internetskim stranicama Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM).

Prijedlogom Odluke Vijeća HAKOM-a¹ utvrđuje se da je mjerodavno tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike (dalje u tekstu: tržište M1) podložno prethodnoj regulaciji te se trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d. (dalje u tekstu: HT) i njegovom povezanom društvu Iskon Internet d.d. (dalje u tekstu: Iskon) kao operatorima sa značajnom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu određuju regulatorne obveze.

Uvodno ističemo osnovne komentare i prijedloge Metroneta:

- 1. Podržavamo prijedlog Odluke uz dodatne prijedloge navedene pod točkom 2., 3. i 4.**
- 2. Predlažemo utvrditi da operator OT-Optima Telekom d.d. kao povezano društvo HT-a ima status operatora sa značajnom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu te mu odrediti regulatorne obveze koje su određene Iskonu**
- 3. Protivimo se uvođenju kvota u podnošenju zahtjeva za veleprodajnom uslugom najma korisničke linije**
- 4. Predlažemo utvrditi nužnost regulacije usko povezanog tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike i tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike**

¹ Prijedlog Odluke Vijeća HAKOM-a od 18. lipnja 2014. godine, KLASA: UP/I-344-01/14-03/05, URBROJ: 376-11-14-1

Komentari Metroneta na Prijedlog Odluke:

1. Općenito

Pozdravljamo prijedlog Odluke budući da se istom skraćuju rokovi realizacije usluge najma korisničke linije (dalje u tekstu: WLR), određuje se rok za realizaciju zahtjeva za promjenom na WLR-u, uvodi se mogućnost prijave kvara na WLR-u, utvrđuje obveza HT-a da osigura osnovnu razinu ostvarivanja usluge (Service Level Agreement), uvodi se mogućnost prijave kvara te se određuje rok za otklon kvara kao kod ostalih veleprodajnih usluga HT-a, kao i naknade za kašnjenje u otklonu kvara, uz već postojeće naknade za nepravovremenu realizaciju zahtjeva. Držimo da će sve izmjene pridonijeti izjednačavanju uvjeta pod kojima operatori korisnici i HT pružaju usluge svojim krajnjim korisnicima, što će pridonijeti ravnopravnoj tržišnoj utakmici i zadovoljstvu krajnjih korisnika usluga.

2. Određivanje statusa operatora sa značajnom tržišnom snagom operatoru OT-Optima Telekom d.d.

Prijedlogom Odluke HAKOM je utvrdio da status operatora sa značajnom tržišnom snagom (dalje: SMP operator) na mjerodavnom tržištu imaju HT i njegovo povezano društvo Iskon. Kako se stanje na mjerodavnom tržištu od trenutka objavljivanja ove javne rasprave (18. lipnja 2014. godine) značajno izmijenilo nastupom koncentracije između HT-a i operatora OT-Optima Telekom d.d. (dalje: Optima), držimo da se konačnom odlukom u ovom postupku mora utvrditi da Optima ima status SMP operatora na mjerodavnom tržištu te joj odrediti sve regulatorne obveze koje su određene Iskonu kao povezanom društvu HT-a.

U prilog navedenom navodimo da je Vijeće HAKOM-a 3. srpnja 2014. godine (nakon otvaranja postupaka javne rasprave o Prijedlogu Odluke) donijelo privremeno rješenje² kojim se Optimi određuju regulatorne obveze na mjerodavnom tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike sa svrhom *"sprječavanje narušavanja tržišnog natjecanja do kojeg bi moglo doći zbog predmetne koncentracije, sve do okončanja drugog kruga analiza navedenih tržišta, odnosno do donošenja konačnih odluka na predmetnim tržištima"*.

Također, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja objavom³ na svojim internetskim stranicama utvrdila je da je dana 10. srpnja 2014. godine nastupio početak koncentracije HT-a i Optime, budući da su toga dana sve odluke Glavne skupštine Optime predviđene predstečajnom nagodbom koje omogućavaju HT-u stjecanje kontrole nad Optimom, upisane u sudski registar.

Slijedom navedenog, držimo da je konačnom odlukom u ovom postupku potrebno utvrditi da Optima, u skladu s odredbom članka 55. stavak 1. i 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama ("Narodne novine", br. 73/08., 90/11., 133/12., 80/13. i 71/14.; dalje u tekstu: ZEK), kao operator pod kontrolom drugog operatora, ima status SMP operatora na mjerodavnom tržištu te joj odrediti sve regulatorne obveze koje su određene Iskonu. Također, potrebno je na odgovarajući način izmijeniti dokument *Tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, lipanj 2014.* (dalje u tekstu: Analiza tržišta M1) tako da se u cijelom dokumentu utvrdi SMP status Optime te regulatorne obveze koje su joj određene.

3. Kvota u podnošenju zahtjeva za uslugom WLR

Uvažavajući napore HAKOM-a da ujednači uvjete pružanja svih veleprodajnih usluga HT-a kako bi se osiguralo ravnopravno tržišno natjecanje među operatorima, ponavljamo naše protivljenje uvođenju kvota u podnošenju zahtjeva za veleprodajne usluge. U prethodnim javnim raspravama o izmjenama standardnih ponuda za veleprodajne usluge HT-a ukazivali smo na probleme i nedorečenosti u ograničavanju podnošenja zahtjeva za veleprodajne usluge HT-a koji su donekle ublaženi izmjenama standardnih ponuda HT-a. Osobito ukazujemo da izračun kvota prema prosječnom broju podnesenih zahtjeva u posljednja tri mjeseca ne uzima u obzir oscilacije u broju zahtjeva na godišnjoj razini te se stoga primjerice manji prosječni broj zahtjeva tijekom ljetnih mjeseci odražava na jesensko razdoblje u kojem operatori imaju više aktivnosti i potrebu za slanjem većeg broja zahtjeva.

² Privremeno rješenje Vijeća HAKOM-a od 3. srpnja 2014. godine, KLASA: UP/I-344-01/14-03/04, URBROJ: 376-11-14-8

³ <http://www.aztn.hr/article/1594/10srpnja-2014-pocetak-trajanja-koncentracije-ht-optima>

Neovisno o navedenom, posebno ukazujemo na činjenicu da HT od početka svibnja 2014. godine ne primjenjuje kvote za usluge za koje prema standardnim ponudama ima pravo primjenjivati iste. Zbog toga držimo da se u praksi pokazalo da su ovakva ograničenja nepotrebna te da se zbog pravne sigurnosti operatora korisnika ista trebaju ukinuti, kako ne bi ostali u neizvjesnosti hoće li HT i u kojem trenutku, ponovno početi primjenjivati kvote.

4. Regulacija usko povezanog tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne/poslovne korisnike

Nastavno na komentare Metroneta iznesene u javnoj raspravi o Testu tri mjerila na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za poslovne korisnike, ističemo da je za učinkovitu regulaciju tržišta M1 nužno zadržati i regulaciju tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne/poslovne korisnike (dalje u tekstu: tržište M3 i M5), budući da se radi o dva usko povezana tržišta, u smislu odredbe članka 55. stavak 5. ZEK-a.

U poglavlju 6.1.2.1 *Grupiranje/vezanje usluga* dokumenta Analiza tržišta M1, HAKOM pri utvrđivanju prepreka tržišnom natjecanju zaključuje da bi SMP operator grupiranjem ili vezanjem usluga na dva horizontalno povezana tržišta mogao prelijevati svoju značajnu tržišnu snagu s jednog tržišta na drugo tržište:

"Grupiranje/vezanje usluga odnosi se na situaciju kada operator sa značajnom tržišnom snagom grupira/veže usluge dva horizontalno povezana tržišta na način da uslugu s tržišta na kojem ima značajnu tržišnu snagu i slabu konkurenciju grupira/veže s uslugom s tržišta gdje je konkurencija veća ili bi u kratkom razdoblju mogla postati veća. Ako drugi operatori ne mogu ponuditi slične vezane usluge, ovakvo postupanje operatora sa značajnom tržišnom snagom može dovesti do smanjene potražnje za uslugama drugih operatora od strane krajnjih korisnika te na taj način smanjiti prihode operatora. Također, grupiranje/vezanje usluga operatora sa značajnom tržišnom snagom može povećati troškove ulaska novim operatorima na maloprodajno tržište, ali jednako tako može povećati troškove i postojećim operatorima te ih prisiliti da napuste tržište.

Naime, prema mišljenju HAKOM-a, HT bi u odsustvu regulacije mogao grupirati/vezati uslugu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji s određenom količinom minuta poziva pa čak i na način da povezane usluge nudi ispod troška te na taj način smanjiti djelotvorno tržišno natjecanje na maloprodajnom tržištu pristupa.

Isto tako, HAKOM smatra kako bi HT, u odsustvu regulacije mogao ponudom paketa koji uz uslugu pristupa sadrže i dodatnu uslugu (npr. određeni telefonski promet) dovesti u nepovoljan položaj i operatore korisnike usluge najma korisničke linije čija je cijena određena na temelju metode maloprodajna cijena minus. Zbog prethodno navedenog, HT bi mogao kroz maloprodajnu cijenu paketa koji sadrži velike količine prometa ili čak i dodatnih usluga utjecati na povećanje cijena za uslugu najma korisničke linije te time neopravdano povećavati troškove operatorima korisnicima usluge najma korisničke linije, budući da bi u tom slučaju cijena usluge najam korisničke linije bila određena u odnosu na takav paket."

Držimo da regulacija samo jednog od ova tri usko povezana tržišta neće spriječiti HT da prenosi svoju značajnu snagu s jednog tržišta na drugo tržište (s tržišta M1 na tržište M3 odnosno M5), nego je stoga nužno regulirati sva tri tržišta kako bi se osiguralo djelotvorno tržišno natjecanje. Dodatno ukazujemo da je tržišni udjel HT i Iskona u iznosu od 72,36% na tržištu M1 HAKOM okarakterizirao kao vrlo visok, dok je tržišni udjel ova dva operatora od 72,44% po broju priključaka odnosno tržišni udjel od 50,17% po broju odlaznih minuta na tržištu M5 HAKOM ocijenio takvim da isti opravdava deregulaciju predmetnog tržišta.

Slijedom navedenog, predlažemo da HAKOM utvrdi da HT i njegova povezana društva Iskon i Optima imaju status SMP operatora i na usko povezanim tržištima M3 i M5 te da im odredi odnosno zadrži regulatorne obveze na tim tržištima u skladu s odredbom članka 58. do 64. ZEK-a.

S poštovanjem,

Metronet telekomunikacije d.d.